

# Մանգրամի Էֆեմար

## Մ Ի Ի Ն Ա Տ Ի Ի

### ՈՒՄՈՒՐԸ ԲՕԼԻԹԻԳԸՅՅԵ ՎԷ ՄԵՎԱՏՏԸ ՍԱՅԻՐԷ

ԳԻՐԻՆՃԻ ՍԵՆԵ

1866 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 1 ՔԻՒՄԱ ԻՐԹԵՍԻ

ՆԻՄԵՐՈ 164

Մանգրամի Էֆեմար համար 6 եանի սենեակ 300  
նիւսիւ վերիւր, սենեակ գրքագիր, բաժնա փարաք տախի  
իւնտէ օլարագ, 200 դր. օլուպ, ալթը օլլըղը 100 դր. օլա-  
րագ, վե նիւսիւսի տախի 50 ար փարաքա օլթըրաճագ տըր :

Իւնտէրն պէճէր օլթըրը իւն, պի-  
րինճի տէֆատա 5, իքինճի տէֆատա 2,  
վե իւնիւնճիւ վե սայիր տէֆալարա 1  
էր զուրուշ ալթըրաճագ տըր :

Մէքթուպ վե սայիր, Պէյ-օղլունտա տօղլու-եօլա-  
467 նիւսիւսիւ իսնէտէ ԼԵՎԱՆԹ ՀԵՐԱԼՏ Թալիս-  
նէսինտէ, կարապետ 8. փանսեանէ կեօնտէրիւնէք պիր :

#### ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ՏԱԽԻԼԻՑԹԷ

Կիրիտ հազգընտա շիմոյէ գա-  
տար ալթընալարտան պաշգա եէնի պիր  
հաւաւտիս ալթընամարշ իստէտէ, պիր ըի-  
վայէթէ նեկարէն, Մուսթաֆա Նայիլի  
բաշա հազըթլէրի Թասմիմաթընտան  
պուլունան պիր պիւլիւք վե ումուսի  
հիւճումուն հէնուգ իճրայէ կէլմէսի,  
պիր Թարաֆտան Պապը-ալի Թարաֆըն-  
տան օլ պապաւտ եէնի պիր էմրի ալթէ  
պէքլէնիլտիկիլէ պէրապէր, զօրպալար  
տախի պէլքի գանլար տէօքիւլմէքսի-  
զին տախիլի տայիրէյի իթաաթ օլուր-  
լար էմէլիլէ, միւսաաաւտէլիճէ հարէքէթ  
օլուլնամսընա մէպնի պուլունամուշ տուր :

Սագըզ, սեպտեմբեր 16.

« Իւլէրիմիզին հալի կիւնտէն կիւնէ  
Ֆէնալաշմագտա օլուպ, պու հալէ իսէ,  
էսէֆ իտէրէք սեյլէրիմքի, սէպէպիւ-  
եթ ալէլ խուսուս եէնի վալիմիզ Մուս-  
թաֆա բաշա հազըթլէրի Թարաֆըն-  
տան վերիլմէքտէ տիր. վե գօրգարլմքի,  
միւշարիլէյ հազըթլէրի, էթրաֆընը  
գուշաթմըշ օլան պիր կիւլուհ Ֆիթնէ-  
քեար վե Ֆէսաաւտէվերլին հիլէլ ու տէ-  
սիսէլէրինտէն Թահրիք օլունարագ, Տէ-  
մօեթընտիա, եանի խտարէյի գատիմէմի-  
զին լաղվիլէ, շիմոյէ գատար մագհար  
պուլլուլմուշ օլտուղումուգ իմթիեա-  
զաթըն իպթալթնա տախի չալթաճագ տըր :

« Վալիի միւշարիլէյ հազըթլէրի  
ինտիմիզտէ պի զայէթ տէրէճէտէ միւթէ-  
պէր վե միւթիտ աստ օլունամագտա օլան  
Թիճարէթ մէճլիսինին իճրաաթ ու մու-  
ամէլթընա սայքի մանի օլմագտա տըր :

« Միւշարիլէյ հազըթլէրի սահիպ  
գուտրէթ ու շէօհրէթ օլան քեաֆֆէյի  
Խրիսթիեան մէմուրինի պէլէտիլէյի, քէն-  
տի մէմուրիլէթլէրինտէն մահրուլմ գըլ-

մագ գըմնտա, էլտէն կէլէն զայրէթի  
տիրիլ իթմէմէքտէ տիր, վե « Թէֆրիգ  
իլէ քի հիւլմ իտէպիլէսին » մէպտէսինէ  
Թէվֆիգան, էնվայի եօլար իլէ Ֆըգրա-  
լար հուսուլինէ սայ իլէմէքտէ, վե ի-  
տարէյի գատիլմէմիզէ գարշը գապա խալթը  
Թահրիքէ չըգըշմագտա տըր :

« Բաշայի միւշարիլէյ հազըթլէրի,  
քէյլէրէ խասսէթէն աաալար կէօնտէր-  
մէքտէ, սէֆիլ, սաֆտէրուշ, վե ճահիլ  
քէյլիւլէրի եա գանտըրարագ, վե եա-  
խօտ իճպար իտէրէք, վե պիր Թագըմ-  
պօշ քեաղըտլար իւզէրինէ իմգալար պապ-  
թըրմագտա, վե պատէհու մէզքիւր  
քեաղըտլարն պալիտընա իսթէտիկիլա-  
գըրտըրար եազարագ, վե էհալինին իս-  
թիտաալըն հալի մահգէր տիր տէյրէք  
մէյտանէ չըգարմագտա, վե պէյլէ սախ-  
թէ մահգէրլէրլէ քէնտի մէրամընը իճրա  
Խիտիրթմէքտէ տիր :

« Զուհուրա կէլմէքտէ օլան շու եէ-  
նի Ֆէնալթըլար իւզէրինէ, պու կիւն, քէ-  
մալի Թէէսիւֆ իւզը, հէր պիր խու-  
սուս հազգընտա միւշալթըրաթա կիրի-  
շիլմէք, վե ալէյհիստէ Թէշէքքիլէր օլուն-  
մագտա օլան Ֆէնալթըլարն տէֆի չա-  
րէսի Թահսիլինէ չալթըլմագ նիլթիլէ  
միտրապօլիտ քիլիսէսինտէ պիր մէճլիս-  
թէճէմիւ իթտիրիլիլ, վե մէզքիւր  
մէճլիտտէ 80 քիշիտէն միւթէճալիլ քէ-  
ստն հազըր պուլունմուշ, վե Տէմօեթըն-  
տիա մէճլիսի ազալարընը, բաշայի միւ-  
շարիլէյ հազըթլէրի եանընա կիտէրէք,  
վե քէմալի իհթիրամ ու Թէվազգիւ իւզ-  
րէ պուլունարագ, էհալի Թարաֆընտան,  
շու աթիտէքի մաթլուպաթը Թէքլիկ  
իլէմէլէրինէ գարար վերիլմիշ տիր. եանի,

1. Մատամքի Տէմօեթընտիանըն լաղ-  
վի, վե իմթիեալթըր աթիգանըն մահվ  
ու իպթիտալը գըմնտա եէտլէրինտէ  
պիր Ֆէրմանը ալի պուլունամագտա.

տըր, տիմէք տիր քի օնլարըն հըֆը ու  
վիգայէսինէ, վե քէմալիլէ էմրի իճրա-  
սընա հիւմէթ իթմէք վազնիլէրինտէն  
տիր :

2. Թիճարէթ մէճլիսինին, քէնտի ա-  
մէլիեաթընա տէվամ իտիպ, վե քէնտի  
գարարլարըն մէվգըրի իճրայէ վազ իլէ-  
մէսինէ միւսաաաւտէ իլէմէլէրի,

3. Տէմօեթընտիա իթիթիա իտիպ  
վե լէքէ սիւրէնլէրին, վե Խրիսթիեան ի-  
տարէսիլէ Խրիսթիեան էհալի միւթէ-  
պէրանընա ալէյհիստէ Ֆէնա սէյլէյին-  
լէրին Թահրիլէն աֆվլըգ տիլէեթէք  
Թարգիլէ վերմէլէրի, վե նոմօսա գարշը  
գօեանլարըն միւսթահազգ օլտուգա-  
լը միւշազաթըն Թէրթիպ իտիլմէսի,

4. Պազը գապթիլէլէրին քէյլէրտէ  
կէզէրէք պօշ քեաղըտլար իւզէրինէ իմ-  
գա վազ իթտիրմէլէրի սէպէպլիլինին բա-  
շայի միւշարիլէյ հազըթլէրինտէն սիւալ  
գըլընմասը :

վե միւշարիլէյ հազըթլէրի պու  
Թէքլէֆլէրէ գարշըլըգ միւսթիթ պիր ճէ-  
վապ վերմէտիլէրի Թագտիրտէ, Տէմօ-  
եթընտիա Թարաֆընտան պա Թահրիք  
պիր գըթա բրօթէսթօ վերիլէրէք, Պա-  
պը ալիլէ պիր գըթա արգուհալ Թագ-  
տիմ իտէճէքլէրինին միւշարիլէյ հազ-  
րէթլէրինէ խապէր վերիլմէսինէ տախի  
գարար վերմիլէր տիր :

« Մէզքիւր մէճլիստէ Մասթիգօֆտը-  
եանըն մուրախաալարը տախի հազըր  
պուլունմուշար, վե վերիլէն գարարլար-  
ճա քեամիլէն հէմ էֆքեար օլտուգալարընը  
պէեան իթմիլէր, վե իմթիեալթըր ա-  
թիգանըն հըֆը ու վիգայէսի գըմնտա  
հիւլթիւմէթ Թագտիմ գըլընմագ իւզը  
պիր գըթա արգուհալ հազըրլարընը  
տըր :

« Վէլհասըլ շուսու գալիլէն պիլմէլիսի-  
նիլ քի, էկէր հիւլթիւմէթի մահէլ լիսէ



Թարափրնոսան, Սագրդ լըլարն է վիլեյոն  
պերու մալքը պուլունտուգլարը իմթիւն  
զաթ ու հուգուգլարնա թօգուսուլմադ  
սէվտասրնոս կեզիմէնէ տէվամ օլունուր  
իսէ, ասայիչի ամմէյէ խալէլ կէլիպ, վէ  
տիւչարը թէհլիքէ օլաճաղլարը շիւքհէսիզ  
տիր, էհայի իւզգերինտէ բաշայի միւշա-  
րիլէյհ հազրէթլէրի ալէյհինտէ պիւլիւք  
հիտտէթ վէ սուլլի թէվէճճիւհ էսէրի  
կէօրիւլմէքտէ տիր, վէ Գարու-քէհեամը  
պուլունան Գարա թօտօրի տախի, քէն-  
տի վազիթէսիլ լիլէրինտէն տօլաւը, զի-  
եառտէսիլէ թահսին օլունմադտա տըր:

«Իհթիեաթ նիյէթիյէ 600-700 նէֆէր  
գատար նիզամ ասքէրի պէլէնիլմէքտէ  
օլտուղու սէյլէնմէքտէ տիր, իմտի, է-  
կէր պու հաւստիս սահիհէ չըգար իսէ,  
էզհանը էհայի թախտիչ օլունմադրն-  
տան, աթէչ իւզգերինէ եաղ տէօքմէք կի-  
պի լաճաղ տըր:

«Տէմօհէրօնտիս աղալարըյիս Մուս-  
թաֆա բաշա հազրէթլէրի պէյնիտէ  
վուլու պուլաճաղ օլան միւքեալմէտէն  
հէնուզ պիր միւլիւմաթ ալմադսըլն կէր-  
չի սէքթ ուպուլմու գարամանա մէճպուր  
օլմուշում տուր, լաքին վուզուի հալի ի-  
լէրուտէ եինէ պիրտիրիւմ:

«Ասայիչի հալ քէմալ մերթէպէտէ ի-  
սէտէ, հէրքէսին գալպիտէ իզթիրապտէն  
խալի տէյիլ տիր:»

Լէվնի Հէրաւ:

Ձիւտտէսիլէ էսէֆ իտէճէք պիր շէյ  
տիր պու. բէյտէրէյ մէմուրին ալէյհին-  
տէ հէր թարափտան թէչէք քիլէր իշիտիւ-  
մէքտէ տիր, նասըլ քի տիւնքի Լթօալ  
տՊրիանտա տախի կէլիպօլունուն հիւ-  
քիւմէթի մահէլլիյէսի ալէյհինտէ էն-  
վայի թէչէք քիլէրի հալի պիր մէքթուպ  
օգուլմուշ տուր:

ԷՐՄԵՆԻԼԷՐ

Մահալլէ 162 քնի իւլիսի Գալիլէ:

Շարգ մէսէլէսին մէյտանէ կէթիլէն տէվ-  
լէթլէրին քեաֆֆէսինին լիսանընտա կէզն  
նիյէթ, վազաա իրիսթիւնալարըն խայր ու  
սէլամէթիւտէն իպարէթ պուլունմադտա տըր:  
հալ պու քի ասըլ մադսէտլէրի, մէզքիւր  
միլլէթլէրին քեաֆֆէսին տախի գուրպան-  
լըզ գօեռն կիպի պիր գաչ կիւն պէսլէյիպ  
սէմիրթիւթտէն սօնրա, քէնտի մէմալիլէրինէ  
գուրպան իտէրէք, հէր պիրիսի քէնտի բա-  
եռնա տիւշէնի ալըպ զապթ իթմէքտէն պաշ-  
գա հիչ պիր շէյ տէյիլ տիր տէնիլտէ ճայիզ  
տիր, նասըլ քի էմալլարըտա մէյտանտա  
տըր, իթալեա իլէ Բրուսիս հէնուզ կէօզլէ-  
րիմիզ էօնիւնտէ, քէնտիլէրէ տինտալ վէ  
մէզհէպտալ օլան նիչէ հիւքիւմէթլէրի պի-  
րէր պիրէր զապթ ու թէսիւր իլլէմիչլէր տիր:

Շու նիլլէթի ֆասիտէնին մուգատտէմա-  
թը միւսէվլէտէլէրինտէ Էրմէնիլէրին գիքրի  
կէչիլմէթի տիր, չիւնքի Բուսիլի թարա-  
ֆրնտա զաթէն բէք ազ Էրմէնի պուլուն-

նուպ, վէ մէզքիւր տէվլէթլէրին ասըլ միւ-  
րաւարը իսէ, չիմտիքի հալ օլ թարաֆտա  
քէնտի մէրամարըն իհրա իթմէք տիր,  
հալ պու քի Էրմէնիլէրին էքսէրիլէթի Ա-  
նատօլունտա իսլամ էհալիսիլլէ գարըշըզ պու-  
լունմադտա տըր, տիմէք տիր քի օնլար քէն-  
տի չանթալարընա տիւշէնէք պիր ալ տէյիլ  
տիրլէր, վէ պուլունտանտա նէչէթ իտէր քի,  
օնլարըն իսմիլի տախի լիսանէ ալմադ ճայիզ  
տէյիլ տիր:

Պու ալէմտէ հէրքէս քէնտի մէնֆաաթընա  
չալըշմադտա տըր, վէ հէմտէ էօյլէ օլմալըտըր:

Էրմէնիլէր, Էվրօպա զաղէթալարընըն  
պու հէզէեանլարընը օգուլունուզմա կիւճէնիպ  
էսէֆ իթմէթիւթտէն պաշգա, թէչէք քիւր վէ  
իթթիլիսար տախի իթմէթիւթիլէր, չիւնքի,  
անլէրին մէզքիւր սիւքիւթիւնտէն աշիքեաթ  
անլալըմադտա տըր քի, քէնտիլէրին մէզ-  
քիւր տէվլէթլէր վէ զաղէթալար իլէ հիչ  
պիր ալապալարըն Էօգ տուր, վէ քէնտի հա-  
մի վէ մույեթիլէրինի պաշգա եէրտէ արա-  
մադտա տըրլար:

Էրմէնիլէր քէնտի գայտարընը Տէվլէթի  
ալիլէնին սատաղաթ տէֆթէրինտէ արամա-  
լը, վէ պաշգա տէֆթէրտէ իսիմլէրի չըգ-  
մաւըղընը իպարզ իտէրէք, էօյիւնիւպ վէ  
իթթիլիսար տախի իթմէթի տիրլէր:

Պիզ միւտահէնէճիլիլի թահգիր իտէրիզ,  
եանի միւրատըմըզ Տէվլէթի ալիլէյէ միւտա-  
հէնէ իթմէք տէյիլ տիր, վազաա, մէմալիլի  
մահրուսէյի Շահանէտէ Էրմէնիլէր չիմտիլէր-  
տէ, հէր թարաֆտա լաղըմ կէլէն հիւրմէթ  
ու իլթիֆաթը միգտարը քիֆայէտէ կէօր-  
մէքտէ տէյիլ տիրլէր, հալ պու քի պուլուն-  
տա սէպէպլէրի վարտըր, նասըլ քի իլէրուտէ  
պէեան իտէճէյիզ, լաքին, պու ճիւմէ ի-  
լէ տախի Տէվլէթի ալիլէնին էն սատըզ, էն  
հալիւ, էն գարարսըզ, էն չալըշղան, վէ էն  
զիւտտէ իլէ եարանան թէպալարընտան  
տըրլար, վէ չու տախի սահիչ տիր քի, նէ  
քէնտի գատար ու հայսիլէթի լաեղըլլա թա-  
նըմադտա տըր, վէ նէտէ քէնտիսի լաեղ-  
զըլլա թանթարըմադտա տըր:

Տօղրուեռ սէյլէմէքլիլին արթըզ վազթի  
կէլմիչ տիր:

Սալթանաթը սէնիլլէ քէնտի մէնֆաա-  
թընը արատըղը թազտիրտէ, քէնտիսի իլին,  
Էրմէնիլէրտէն զիւտտէ հէր պիր խուսուստա  
իսթիտաւը օլտուգտան պաշգա, իթաաթ  
ու սատաղաթ պապընտա իսէ էմալի նա  
մէշհուտ պիր թէպաա օլմաղ, տիմէքտիր  
քի, տայիմա իլէրու կիտիպ, տայիմա քէն-  
տի հազգընտա հիւսնի թէվէճճիւհ վէ ալա-  
գայի տէրուն բէյտա իտիպ, վէ տայիմաա  
հիւրմէթ ու իլթիֆաթա վէ սէառտէթի հալ  
ու իսթիրահաթա մազհար պուլըրումասընա  
սայ ու հիւմմէթ օլունմալը տըր:

Պիսապլէրին, Էրմէնիլէր քէնտի շէրէֆիչ-  
րինի վէ իսմ ու իւնվանլարընը պաշգա տէֆ-  
թէրտէ արամանըպ, իլլա Տէվլէթի ալիլէնին  
սատաղաթ տէֆթէրինտէ արամալը, վէ  
քէնտիլէրին Էօքսիւզ, պախթսըզ, վէ սա-  
հիպսիզ պիր միլլէթ օլտուղունու պիլէրէք,  
անճաղ անըն աղուչի բէտէրանէսինէ սը-  
ղընմալը, վէ լութֆ ու քէրէմինի կէօնէն-  
մէնէ չալըշմալը տըրլար, ֆազաթ էօյլէ էսիր  
մազամընտա պուլունաբազ, պազը քէրէրէ

իրթիքեապ իթտիլէրի կիպի, գօրգուտան  
նաշի, ըիւս վէ միւտահէնէ վէ հիլլէ վէ նա-  
մէրտիլիտէ իրթիքեապ իթմէյիպ, իլլամէրտ-  
ճէ վէ սէրպէսթճէ առէթա քէնտիլէրինի պիր  
սատըզ էվլատ մազամընտա թուլարազ,  
հէր պիր տէրալէրինի արզ ու իֆատէ իթմէլի,  
վէ էվլատըզ, վէ եախօտ սատըզ թէպաալըզ  
հուգուզ վէ իտտասաըլլա տէրման ու տէ-  
վասընը իսթիտա իլլէմէլի, վէ հէմիչէ սա-  
տաղաթ, էհիլէթ վէ լիւսագալթարընը արթը-  
րարազ, ֆէյզեապ ու շէրէֆեապ օլմանա  
չալըշմալը տըրլար:

Էրմէնիլէրին վաթանը Շարգտա օլուպ,  
վէ պէշ եիւզ սէնէտէն պէրու տայիմա Օս-  
մանլըլար իլէ գարըշըզ պուլունմուշ, պէրա-  
պէր եաշամըշ, պէրապէր էօմիւշ, վէ պէ-  
րապէր չու չիմտիքի միւշքիլ հալէ տիւշ-  
միւշ օլտուգճա, տայիմա քէնտի շէրէֆ վէ  
սէառտէթի հալիլի Շարգտա վէ վաթանընտա  
արամալը տըր, էսկի տէրէպէլլիլի վազըթլարը  
կէչմիչ օլուպ, չիմտիքի հիւքիւմէթ վէ ի-  
տարէլէրին չարիլարը պաշգա թարզ միլլէր  
իւզգերինտէ տէօնմէքտէ օլտուղունտան, էօյ-  
լէ պաշգա պազը միլլէթ եախօտ էհալիլէր  
կիպի, իսէալի շէրէֆ ու սէառտէթլէր նի-  
յէթիլլէ, իսմինի պաշգա տէֆթէրլէրէ գայտ  
իթտիրմէլիլի իրթիքեապ իթմէյիպ, իլլա,  
տիւնեանըն ումուլի կիտիչ վէ բօլիթիգա-  
սընա տիղգաթ իտէրէք, Տէվլէթի ալիլլէ  
թէպալիլէթիլի քէնտուլլէ պիր իզպալ ու  
շէրէֆ առտ իթմէլի, ֆազաթ պուլունու իլէ  
պէրապէր, Տէվլէթի ալիլլէտէն տախի, հէր  
կիւն վէ հէր սաաթ սատաղաթընա գարը-  
լըզ միւքեաթաթ իսթէմէլի տիր:

Տէվլէ:

Տիւնքի կիւն Ձէյթիլնտէն կէլմէ օ-  
լուպ, վէ սեպտեմբեր 4 թարիլիլի օլ-  
տուղու հալտէ, պիր իրի գըթա մէքթուպ  
լարտա եազըլմըշ օլան իսպալէրլէրի պէ-  
եան իտէրիզ:

Մէզքիւր մէքթուպլարա նէզարէն,  
մահպէստէ պուլունան չօրպաճըլարըն  
օրաճա հիչ պիր ճիւնհալարը պուլուն-  
մանըպ, իլլա ֆիլվազը հիւքիւմէթ թա-  
րափրնոսան թալէպ օլունան սօգուզ օն  
եիւք զուլուշ վէրիլի (մէզքիւր մէք-  
թուպլարտա 20 եիւք տէյիլ եազըլմըշ  
իմիչ) զըմիւրնտա ճէվտէթ բաշա հազ-  
րէթլէրի նէզարէն կէօթիլ ըլլալլէրէր,  
վէ օրատան տախի պուրանա իրսալ գը-  
լընմըշլար իսէտէ, թարիլիլի մէզպուրա  
գատար Ձէյթիլնիլէր հէր շէյտէն պի-  
խապէր պուլունմադտա իմիլլէր:

Մէզքիւր մէքթուպլարա նէզարէն,  
վէրկիլին թահսիլի իլին կիտէն մէմու-  
րու մախսուս, հազգընըզտա չօգ իսի  
շէյլէր գուհուրա կէլէճէք տիր, վէ չօգ  
րահաթ օլաճաղսընըզ տէյլէրէք թահիլ-  
րի նուֆուս իճլա իթմիչ, վէ պատէհու  
լաղըմ կէլէն վէրկիլի ալմըշ օլտուգտան  
պաշգա, նասըլ քի իշար իլլէտիք, տէօրթ  
չօրպաճըլարը տախի քէմալի նիւսաղիչ  
իւզրէ ալըպ պէրապէր կէօթիլըմիւշ  
տիր:



Պուշտանտա դաթինազար, պիր գա-  
տը վէ պիրտէ միւտիւ իլէ ալթմըշ նէ-  
ֆէր զապթիյէ կիտիպ շիմտի օրատա օ-  
թուրմագտա օլտուգտան պաշգա, ճէվ-  
տէթ բաշա հազըթթիւրի Գօզանտան կէ-  
չէրէք օրատա կիտիպ, մէղքիւր վէրկիյի  
ճէպրէն թահսիլ իտէճէք տիր տէյի պիր  
արաճիֆ իշթմիշ օլտուգլարնտան, հա-  
տատէն զիեատէ տիւչարը իզթիրապ օլ-  
մուչար տըր:

Պիզճէ Չէյթին չօրպաճըրարնն պու-  
րտեա իրսալ գըլընմարարնն սէպէպի,  
մէղքիւր մէթթուպլարա նաղարէն էրէ-  
յիճէ անլաշըմագտա տըր: Եւ յիլէ քի,  
օրանն էհալիսի զաթէն գապա օլուպ,  
վէ շիմտիյէ գատար օլ մըգտար վէրկի վեր-  
մէք, վէ միւտիւր վէ զապթիյէ վէ գատը  
իտարէսի թահթընտա պուլունմագլըղա  
ալըմըշ օլմատըղլարնտան, ճէհալէթիւ-  
րինտէն թահթիք օլունարագ, վէ քէնտի  
չօրպաճըրարնա կիւվէնէրէք գալըղպտա  
պաղը ուլղունտուգ հարէքթթիւրէ պէլքի  
ճիւրաթ իլէ քէնտի մուսիպէթիւրինի տա-  
վէթ իտէրէր միւլահագապըլա, էմ-  
րի պատիթթէ ըիայէթէն, մէրգուտան  
չօրպաճըրարն պու թարաֆա իսպալա-  
րը ճայիկ կէօրիւմիւշ օլմալը տըր: Ֆա-  
գաթ, պու ճիւմէ իլէ տախի, մէրգու-  
մանն մահպէսէ իլգա օլունմալարը, հէր  
հարտէ պիր սէհվ կա սէպէպէ մէպնի օլտա  
կէրէք տիր: չիւնքի պիրա սէպէպ մահ-  
պուսիյէթիւրի թարաֆը Սալթանաթը  
սէնիյէթի առալէթվայէնին շաննտան  
տէյիլ տիր:

ԱԶԳԱՅԻՆ ՊԱՏՐԻԱՐԳԱՐԱՆԻ

ԽԱՌՆ ԺՈՂՈՎՈՅ ՈՐՈՇՈՒՄՆԵՐԸ

26 Սեպտ. 1866.

1. Արժանապատիւ Մամբրէ վարդա-  
պետը Պատրիարքական փոխանորդ կար-  
գեցաւ Բաղիշոյ վրձակին, որ թափուր  
մնացած էր նախկին առաջնորդին հրա-  
ժարելովը:

2. Մշոյ վիճակն ալ առանց առաջ-  
նորդի մնացած ըլլալով, Ս. Երուսաղէմի  
արժանապատիւ միաբաններէն բնիկ խար-  
բըրդի Երեմիա վարդապետը առաջնորդ  
կարգեցաւ նոյն վիճակին:

3. Կիպրոսի ազգային գործոց բարե-  
կարգութեան, նոյնպէս եկեղեցական եւ  
վանական կալուածոց եւ անոնց հասոյթ-  
ներուն ապահովութեանը համար պատ-  
րաստուած հրահանգները խառն ժողո-  
վոյ կողմէն վաւերացուելով ղըկիւր ուրոշ-  
ուեցաւ:

4. Մկրտիչ եպիսկոպոսին եւ Ստե-  
փան վարդապետին մէջ տեղ պատահած  
վէճին քննութիւնը՝ երեք եպիսկոպոսնե-  
րէ բաղկացեալ մասնաժողովի մը յանձնը-  
ուեցաւ:

— Տիւնքի չըգարըլան Լա թիւրքիտէ վէ  
իթօալ տ'Օրիսնտա, շու մէսէրրէթպախշ  
հալատիս օգուլունուշ տուր:

Եւ յիլէ քէ, մէղքիւր զապթիյէ միւ-  
նիյէթէ շաեան եէրտէն ալտըղը մալիւ-  
մաթա կէօրէ, Չէյթինի չօրպաճըրարն  
գապահաթարգ օլտուգլարը, հիւքիւմէ-  
թի Սէնիյէն նէգտինտէ թէպէյիւն իյ-  
լէտիկիտէն, հէր նէ գատար Ֆամիլեա-  
լարըլա պիրլըքտէ նէֆ օլունմագլարը  
սէյլէնմէքտէ իտի իսէտէ, մահպէստէն  
չըգարըլարագ սէրպէսթճէ պըրպըլմա-  
լարնա միւսատէյի սէնիյէն Լըզան  
պուլըլալմագ իմիշ:

Պիզ պու հալատիս իլին մէսէրրէթ-  
պախշ սըֆաթընը վերտիկիմիզ իլէ պէրա-  
պէր, սահիհէ չըգմարնը տախի էզճան  
ու տիւ արգու իտէրիզ: զիրա, նէ՝ Լաղըմ  
էյլէ պիր մաթուֆ վէ միւտահէնէ ճիւլի  
իլթիլամ իթմիշ օլան զապթիւր կիպի հիւ-  
րիւմէթի ալտաթմագ իսթէմէքիլէ չը-  
գըլմագ, չիւնքի օտախի պիր գապահաթ-  
արը, մէրգուտան չօրպաճըրարն, պէյլէ  
պիր նաղըք վագըթտա, վէ կէօղէ կէօրիւ-  
նիւր պիր ճիւնհա ետ ճիւնայէթիւրի մէյ-  
տանտէ օլմատըղը թագտիրտէ, պիր վա-  
գըթ մահպէստէ պէքիւթտիրիտիլտէն  
սօնրա պիրտէ նէֆ իտիլտէրի, միլէթի-  
միղտէն չօղլարն մահպէսիյէթիւնի մու-  
ճիպ օլմագտա, վէ Սալթանաթը սէնիյէն  
հագըլնտա տէրքեար վէ բայուար օլան  
ստատագաթ տուլղուլարնա իրատը խասար  
իթտիկիտէն, կիզ ի կիզ ի սըղլաշանլար  
վէ հաթթա Պապը-Սիլէն նիեալնամէլէր  
թագտիրիլէ, էկէրչի թագտիրաթլարը  
տախի վար իսէ, տամէնի աֆվ իլէ մէս-  
թուր պուլըլալմարնը աճիլանէ վէ միւ-  
լէթ սըֆաթըլա ըէճա իթմէքիլի տիւ-  
չիւնէնէր տախի պուլունմագտա տըր,  
վէ պու զայրէթին վէ տուլղունուն ա-  
սըլ սէպէպի, մէրգուտան չօրպաճըրարն  
մահպէստէ եաթըպ վէ եալսօս սիւրիւ-  
նէ կիթմէլէրի օլմտեղպ, իլա, նապըքի  
սէյլէտիք, պէյլէ պիր նաղըք վագըթ-  
տա, էրմէնի իսմինէ տախի պիր նէվի ա-  
սըլըք լէքէսի սիւրիւմիւշ օլմագլընտան  
պաշգա, զաթէն միլէթիլիզ Սալթանա-  
թը սէնիյէնտէն իւմիա իթմէքտէ օլտու-  
ղու մատտի ետ մանէվի սատագաթ միւ-  
քեաֆաթընտան տախի մահպէս գալա-  
ճաղը թէֆէքթիւրինտէն իպարէթ պու-  
լունմագտա տըր: վէ զանն իտէրիզ քի,  
շուտուլղու վէ զայրէթտէ հագըք զաթին-  
տէ մէմուհ վէ մուգատտէս օլտուղու  
կիպի, Սալթանաթը սէնիյէն նէգտինտէ  
տախի շաեանը թագտիր տիր:

Իմտի, քէնտի խալիսէթիմիղտէն նա-  
չի, հագըգաթը հալի պէեանտէն սօնրա,  
միլէթիմիղտէն չօղլարնն, վէ հէման  
ու մուլուն չիւքրանիյէթի գալպիյէսի  
հուսուլի նիյէթի խայրիյէսիլէ, էկէրչի  
պիր թագտիրաթլարը տախի վար իսէ,

Սալթանաթը սէնիյէն թարաֆը մէրա-  
հիմ ալիսինտէն, մէրգուտան չօրպաճը-  
լարն սէպիլէրի թախիյէսին լութֆ  
ու քէրէմ պուլըլալմարնը, էհալի թա-  
րաֆընտան աճիլանէ ըէճա իտէրիզ:

— . . . Խմբագիր.

Ղալաթիայ 28 սեպտ. 1866

Ամսոյս 4 ին թաղիս վարժարանին պար-  
գեալալտութեան հանդիսին առթիւ հը-  
րատարակուած տեղեկագրին մէջ, նոյնպէս  
եւ սեպտ. 10 թուով Ժամանակ օրագրին  
մէջ Պ. Ս. Փափաղեան (որ դպրոցին հայ-  
կաբանութեան դասատուն է) թաղական խոր-  
հրդոյս գէմ եւ մասնաւորապէս մեզի գէմ  
յանդուգն գրպարտութիւններով լի յօդուած  
մը հրատարակած է, բայց անոնց գէմ կէտ  
առ կէտ պատասխանելէ առաջ պահ մը իր  
ընթացքը քննենք:

Ս. Փափաղեան սահմանադրութենէ առաջ  
դպրոցին հոգաբարձուին չնորհիւր Ղալաթիա  
փոխադրուելով դպրոցին ամեն կառավարու-  
թիւնը իւր ձեռքն անցուցած էր, առաջին  
անգամ ինք զինք մէկէն 'ի մէկ ազատ տես-  
նելով փառասիրութեամբ մոլե գնեալ ըսկը-  
սաւ, ամեն բան իր անործ խելքին համե-  
մատ տնօրինել, ալ անկէց վերջը եւ ոչ մէ-  
կը կարող էր իր ըրածին խառնուիլ, մինչեւ  
անգամ խեղճ հոգաբարձուն ալ, եւ երթա-  
լով իր փառասիրութիւնն այն աստիճան հա-  
սաւ որ իր «վեհ սուրբ» եւ «նուիրական»  
պաշտօնը միանգամայն ազգին ապագային  
գործակից ըլլալու ուխտը մոռնալով գրիթէ  
եւ ոչ տղայոց երեսը կը նայէր, ցորեկները  
դպրոցին մէջ իր մասնաւոր սենեակը քաշ-  
ուելով իր ընկերներուն հետ կը ըզըմուր,  
նոյնպէս եւ գիշերներն ալ գինետուն դարձուցած  
էր: . . .

Թաղական խորհուրդս իւր կազմութենէն  
ետեւ ըստ կանոնին Սահմանադրութեան  
դպրոցը հոգաբարձութեան տակ առաւ:  
Փափաղեան այն ատենէն սկսաւ խորհրդոյս  
գէմ հակառակիլ, մինչեւ անգամ օր մը ե-  
կեղեցւոյն բակին մէջ հրապարակաւ պո-  
ռաց թէ ոչ թաղական խորհուրդ կը ճանչ-  
նամ եւ ոչ հոգաբարձութիւն: այս եւ ա-  
սոնց նման անհամար անկարգ ընթացքը իր  
անխորձութեանը տալով համբերութեամբ կը  
տանէինք եւ շատ բանի ալ աչք կը գոցէինք՝  
մի միայն իր իշխանութիւնը քիչ մը չափա-  
ւորելով, բայց երբոր ինքն ալ թաղական  
խորհրդոյ անդամ եղաւ, քանի մը կողմակ-  
ցութեամբ սկսաւ իր հին անկախութիւնը  
երազել եւ ըստ այնմ վարուելու փորձ փոր-  
ձել եւ ահա չորս տարուան քննութիւնէն ա-  
մենառիշտ արդիւնք մը տեսնուելով այս աղ-  
տըն ալ իր վրայէն նետելու պատրուակաւ  
թէ տեղեկագրին եւ թէ ժամանակին մէջ  
սուտը իրաւի խառնելով եւ տեղ տեղ ալ  
չիփթ բանաստեղծութիւններով ազգին առ-  
ջեւ թաղական խորհուրդս արատելու յան-  
դըղներ է, վարժապետները կը հանեն, ա-  
շակերտները կը ճամբէն եւ կամ թէ ծանր  
ամսական այսինքն 100---150 դուրուշ կը  
պահանջեն, դպրոցը համառօտել եւ կամ թէ  
գոցել կ'ուզեն եւ այլն: ըսած է մեզի գէմ:  
Այս տեղ փափաղեանը յոգնակի գործա-



ձեր է . վարժապետները ըսածը՝ մինակ գաղ-  
ղիներէն դասատուն է , որ ոչ գիր եւ ոչ ալ  
թարգմանութիւն ունենալուն համար խոր-  
հուրդս ուրիշ դասատու մը ընտրեց , ինչպէս  
որ Մէճմուլայի միջոցաւ ալ ծանուցած էր :

Այս որոշման դէմ կեցաւ փափագեան շը-  
նորհիւ Ուսումնական խորհրդոյ . աշակերտ-  
ներն ալ կը ճամբեն ըսածը , քանի մը տղայք  
համեստութեան կողմանէ յանցաւոր դատուե-  
լով ճամբայ դրուեցաւ՝ բաց 'ի մէկէն , որուն  
փափագեան պաշտպան կենալով վար դրաւ :  
Զանք ամսական ըսածն ալ բոլորովին սուտ  
է , վասն զի այն ժամանակ երբ 125ի չափ  
տղայք կային դպրոցը , 80ը ձրի էր , եւ գը-  
րեթէ քառասուն հատը ամսական կուտային  
այն ալ իրենց յօժար կամօքը 20, 30, 40 միւ-  
շեւ 60 դուրուշ , ինչպէս շկարմիր փափագ-  
եան ասանկ հրապարակաւ ստուծիւններով  
ազգը խաբելու ջանալ :

Ատեն մ'ալ ելաւ սրբազան Պատրիար-  
քը խաբելու յանդիմանաւ եւ յաջողեցաւ ալ  
որն որ խորհրդոյս ուղղեալ նամակ մը զըր-  
կած էր , որպէս թէ մենք դպրոցը համառօ-  
տելու եւ կամ թէ գոցելու ելած ենք եղեր  
եւ Սրբազանն ալ արգիլած էր : Այն նա-  
մակը թէ տեղեկագիրն եւ թէ ժամանակին  
մէջ գրուած էր : Խեղճ փափագեանը իր հին  
իշխանութիւնը ձեռք անցնելու համար ա-  
մեն վատ խորամանկութիւններ ընելու ուխ-  
տած է . բայց կը յուսանք թէ նոր կազմուած  
Թաղական խորհուրդս քիչ օրէն վարժարա-  
նիս հոգաբարձութիւն մը կը հաստատէ ու-  
սումնական անձինքներէ բաղկացեալ . այն  
ատեն տեսնենք փափագեանն ինչ ընթացք  
պիտի բռնէ :

Թաղիս խորհրդոյս ան-  
դամներէն մէկը

ՄԱՆՁՈՒՄԷՑԷ ՄԱՆՍՈՒՄ ԹԷԼԷԿՐԱՖ

Փարիս , 10 հոկ . Կալիստին սաաթ 10 վէ  
50 տաղըգասընտա .

Պէրլինտէն ալընան խապէրէ կէօրէ ,  
Ժուրնալ տը Բէթրոպուրկ նամ զազէթա-  
տա , Բրուսիա տէվէթինին Ավսթրիա տէվ-  
էթինէ , Շարք մէսէլէսինին Ալմանեա մէն-  
ֆաաթընա մուվաֆըգ սուրէթտէ թէսվիյէ  
իտիլմէսինէ տանիր պիր թէքլիֆ իթմիշ օւ-  
մասընըն ասլը օլմատըղը անլաշըմըշ տըր :

Փարիս , 9 հոկ . Կալիստին սաաթ 5 վէ 30  
տաղըգասընտա .

Բաթրի նամ զազէթատա օգուստուղունա  
կէօրէ , Շարք քէյթիյէթլէրի կիւնտէն կիւնէ  
էհէմիյէթտէն տիւշմէքտէ տիր :

Լ'անվէնսիլլ նամ զըրհը ֆիրգաթօն կի-  
տիպ ձէզայիր տօնանմասընա իւսվէ գըլընա-  
ճադ տըր :

Թէվաթուրէն սէօյլէնտիկինէ կէօրէ , Բը-  
րուսիա իլէ Սաքսօնեա պէյնինտէ ազտը մու-  
ահէտէ իտիլմիշ տիր :

Փարիս 11 . հոկ . Կալիստին սաաթ 6  
50 տաղըգասընտա .

Էսհամը Ուսումիյէ .

Փարիս , 29-30

Աթինատան հոկտեմբեր 10 թարիխէ ա-  
լընան խապէրէ կէօրէ , Մուսթաֆա բաշա  
հաղըթլէրի սայ ու հիմմէթլէրիյէ հազըն-  
տա կիրիտտէ ասայիշի հալին իատէթի էմէլ  
օլունմագտա տըր :

Մահը հալին 11ի թարիխիյէ Բէթէրա-  
պուրկտան ալընան խապէրէ կէօրէ , Էնվա-

լիտ նամ զազէթատա , Ավսթրիանըն կալի-  
շիաճա տէրքեար օլան բօլիթիգասընտան  
պազը կիւնթիւքլէր նէշէթ իտէրէք , գօմէու  
տէվէթլէր պէյնինտէ պուլունան սուլի ու  
ասայիշի ուսումիյին թէհլիքէյէ տիւշար օ-  
լաճաղը ինթիմալի օգուստուշ տըր :

Փարիս , 12 հոկտ . Կալիստին սաաթ  
6 վէ 20 տաղըգասընտա .

Մէքսիգատան ալընան խապէրէ կէօրէ ,  
Ժուրնալտէր թարաֆընտար հարաքեաթը  
ուսումիյէ տէվամ օլունմագտա տըր : Ֆրան-  
սըզ ասկէրլէրի պիր մէրքէյէ թօրլանմագ-  
տա տըրլար :

Գազէթ տը Վիէն նամ զազէթա , Ավսթ-  
րիա տէվէթի թարաֆընտան Մ . կօլու-  
շուսընին կալիշիա կուվէրնաթօրու թայերին  
օլունմաը ճիշէթիյէ , Բուսիա տէվէթի թա-  
րաֆընտան ատէմի հօշնուտի գուհուրա կէլ-  
մէսինի ճէրհ իթմիշ տիր :

Գուրիէ տ'Օրիանըն հոկտ . 8 թարիխէ  
լօնտրատան ալտըղը թէլէկրաֆա նազարէն ,  
Լիվըրքուտա բամուգ 10 , գալի հալտէ .  
Պուղտայ 3 բէնի տիւշմիւշ :

Մանչէսթէր բիաշասընտա հարէքէթ հօգ  
տըր :

Ա Ձ Դ

Ես 'ի ներքոյ ստորագրեալս' յԱնգղիա  
Մանչէսթըր քաղաքին մէջ իբրեւ ընդհա-  
նուր յանձնարարութիւն ընդունող (գօմիսիօն-  
ճի) վաճառական , մշտակաջ բնակութիւն  
հաստատելու համար , մօտերս հոն երթալու  
վրայ ըլլալով պատիւ ունիմ ծանուցանել աս  
երկրին վաճառական հասարակութեան որ  
Մանչէսթըրի ամէն տեսակ վաճառքներու  
այսինքն թուիս եւ սպիտակացեալ (գասարը)  
մանածներու , թուիս , սպիտակ եւ ներկը-  
րած տարազներու (պէզ) զանազան տե-  
սակ բրդեղէն եւ վշեալ (քէթէն) վաճառք-  
ներու , եւ ամեն տեսակ պատմաներու հա-  
մար , յանձնարարութիւններ (գօմիսիօն) կը  
խոստանամ ընդունելու հետեւեալ պայման-  
ներով :

1 . Կը խոստանամ տեղականապէս կարե-  
լի եղած ամէն դրուոր յանձնարարական  
հրամանները (օրտըր) չուտով կատարել :

2 . Իմ թղթակիցներուս յատկութեան ,  
քանակութեան եւայլն վերաբերեալ ըրած  
դիտողութեանց ճշդիւ ուշադրութիւն պիտի  
ըլլուի , սակայն պէտք է որ անոնց կող-  
մէն ալ որոշ եւ լիովին գրուած ըլլայ :

3 . Իմ թղթակիցներս իրենց համար ա-  
ռած վաճառքներուս , առնուած գինովը ի-  
րենց տրուելու օգուտը պիտի ունենան ,  
թէեւ որ եւ իցէ վաճառք մը շուկայի գինէն  
20 0/0 վար առնուիլն ալ պատահած ըլլայ :

4 . Իրենց վաճառքներուն մինչեւ հոս  
հասնիլը , եղած ծախուց համար ամբողջ  
50/0 պիտի առնուի , սոյն հաշուոյն մէջ ըլլա-  
լով ընտիր նիւթերով հակը (տէնի) փաթթել ,  
կարելն , ծանուցագիրը (եաֆթան) փակ-  
ցունելն , տամլա կոխելն , կառքով Լիվըր-  
քուր իջեցունելն , մակույկի վարձքը , փօս-  
թան , մօսթրան , բեռնագիրն (գօնօշիումէն-  
թօ) , ցամաքի եւ ծովու ապահովագրութիւնն  
(մասնաւոր վնասէ դուրս) եւ Լիվըրքուլէն  
մինչեւ կոստանդնուպօլիս շոգենաւուն վարձ-  
քը :

5 . Վաճառքներու յայտագիրին ընդհա-  
նուր գումարին վրայ , ծախուց գումարն ալ  
հաշուի առնելով 20/0 պիտի առնուի գօ-  
միսիօն :

6 . Ստակի բոլոր ըսգօնթօները , եւ առ-  
րագագործաց Տէրերու (Ֆապրիգանթ) , ծաղ-  
կանկար կերպաս գործողներու (պասմաճը) ,  
Թափիչներու (գասաթըր) , ներկարարներու ,

կողմէն երբեմնակի եղած բոլոր շնորհները  
եւ ինչպէս նաեւ ամէն վաճառքներու աւեր-  
ները (ֆէնթ) , եթէ կայ , իրենց յայտագիրին  
գումարէն վար երթալով ամբողջապէս թըղ-  
թակիցներու պիտի տրուի :

7 . Քաշուած փոխանակագիրներուն (բօ-  
լիշա) ըսգօնթօյին վրայ եղած չաշու եւ գօմի-  
սիօններու գումարը անմիջապէս յիշեալ ըս-  
տակներու ամբողջ գումարէն պիտի հանուի ,  
եւ յիշեալ փոխանակագիրներուն գումար գու-  
մարը թղթակիցներուս հետ եղած հաշուաց  
պարտքին փոխարէն պիտի սեպուի , որոնց  
վճարումը ըսգօնթօյի եւ գօմիսիօնի մասնաւոր  
հաշիւներով մէկ տեղ միամսեայ կամ եռա-  
մսեայ ըլլալու է :

8 . Կանոնաւոր թղթակիցներու համար ,  
որոնց յանձնարարական հրամանները մէկ  
մէկու վրայ հաշուելով եթէ չարաթը հազար  
լիրայէն պակաս չէ , ծախուց համար պա-  
հանջս 4 0/0 , եւ գօմիսիօնը (յանձնարարու-  
թեան վարձք) 1 0/0 պիտի ըլլայ :

9 . Ո եւ իցէ թղթակիցի մը կողմէ իր  
վաճառքներուն բուն առնուած գնոյն նը-  
կատմամբ տարակոյս ծագելու ըլլայ նէ , դա-  
շամը կը խոստանամ ծախու առած բաներուս  
բնագիր ցուցակը հանելով կամ իրեն յանձ-  
նել եւ կամ ո եւ իցէ մէկուն , որու որ ինք  
դանի քննելու համար կուզէ կարդացունել  
տալ , եւ եթէ իրենց վաճառքներուն սկզբը-  
նական գնոյն վրայ ամենաթեթեւ յաւելում  
մը յայտնելու ըլլան նէ , տարբերութեան  
տաանապատիկը հատուցանել կը խոստանամ :

10 . Թղթակցութիւնը Յունարէն . Անգ-  
ղիէրէն , Գաղղիէրէն , կամ Տաճկերէն լեզու-  
ներով ըլլալու է . Եսկայն Տաճկերէն պէտք  
է Յունական , կամ Եւրոպական տառերով  
գրել , եւ ամեն նամակները առանց ստակ  
վճարելու պիտի զրկուին :

11 . Իմ թղթակիցներուս համար եղած  
ամեն գործառնութիւն իմ կողմանէս իբրեւ  
խստիւ գաղտնի պիտի պահուին :

12 . Դրեալուած ստակի նրկատմամբ իմ թըղ-  
թակիցներս իրենց յանձնարարական հրամա-  
նին հետ մէկտեղ յիշեալ օրտըրին ամբողջ  
գումարին կէսը , եւ կէսն ալ երեք չաքաթէն  
զրկելու են : Կամ կրնան Մանչէսթըրի մէջ  
եղած որ եւ իցէ պատուաւոր գործարանի  
կամ պանգայի մը հրահանգներ զրկել , որ  
յայտագիրը (մալ պէեանամէսի) եւ նաւու  
բեռնագիրը ընդունած ատեն ցոյց տուած  
գումարն ինծի հատուցանէ , եւ կամ առնե-  
լիքիս համար կրնան Մանչէսթըրի , Լօնա-  
րայի , եւ Լիվըրքուլի մէջ որ եւ իցէ պատ-  
ուաւոր գործարան մը ցոյց տալ ինծի , առ-  
կայն Տրդ . պայմանին մէջ յիշուած այն թըղ-  
թակիցը , որ կրնայ կարող ըլլալ չաքաթը  
1000 լիրայի չափ զրկել ինծի , կրնայ նաեւ  
իր գործառնութեանը եւ պայտօնական պատ-  
ուոյն համեմատութեամբ ինծի հետ գրէտի-  
թօյով գործել :

Վերջապէս՝ այն թղթակիցներուն , որք  
թէ շատ եւ թէ քիչ իրենց յանձնարարա-  
կան հրամաններու գումարը՝ իրենց վաճառքն  
ընդունելէն առաջ պիտի զրկեն . անոնց հա-  
մար ալ իմ երկար ատեն հաստատեալ վաճառա-  
կանական պաշտօնս ամենալաւ երաշխաւո-  
րութիւն մ'է . եթէ աս բաւական չեն համար-  
րի . ազատ են իրենց վստահութիւնը վեր-  
ցունել , եւ ուրիշ գործակալներու դիմել :

Կ . Պօլիս 1866

սեպ . 26 ալաֆրանկա

ձ . Բարաս օղլու

ՍԱՀԻՊ ԱԱԶԷՔԱ

ԿԱՐԱՊԵՏ Յ . ՓԱՆՈՍԵԱՆ

ԼԷՎԱՆՔ ՀԷՐԱԼՏԸՆ ԲԱՊԱՆԵՍԻՍԻՆԵ  
ԷՏԵՕՂԵՐԱՅԱ ՅՈՂԸՆԱ ԵՕԼՅԱ , ԵՕԵՕԻՐԱՅԱ ԵՕՏԻԼԵՅ  
ԳԻՐԱՏԷՐԼԷՐ ԳԱՐԵՍԸՆԱՅԱ ՆԻՏԷՐՈ 467 ,